

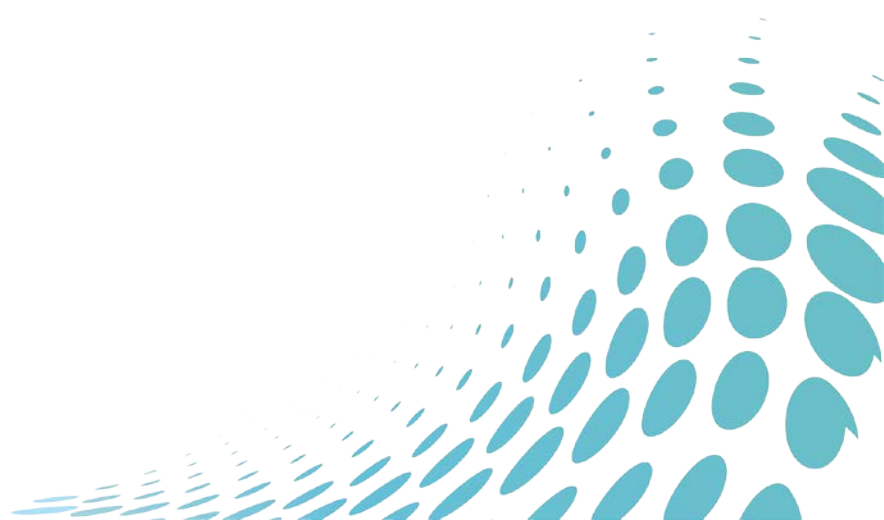
Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Krav til gjødselplan og kontroll av gjødselplan

Ole Steffen Gusdal

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Fagsamling jordbruk 31.08.2016

Formål med dette innlegget

- Se hva som er de vanligste grunnene til at gjødslingsplan ikke kan godkjennes.
- Drøfte og bli samstemte om tolking av forskriftene.
- Foreslå tiltak som plasserer ansvar og bidrar til at gjødslingsplanen blir mer i samsvar med forskriften.

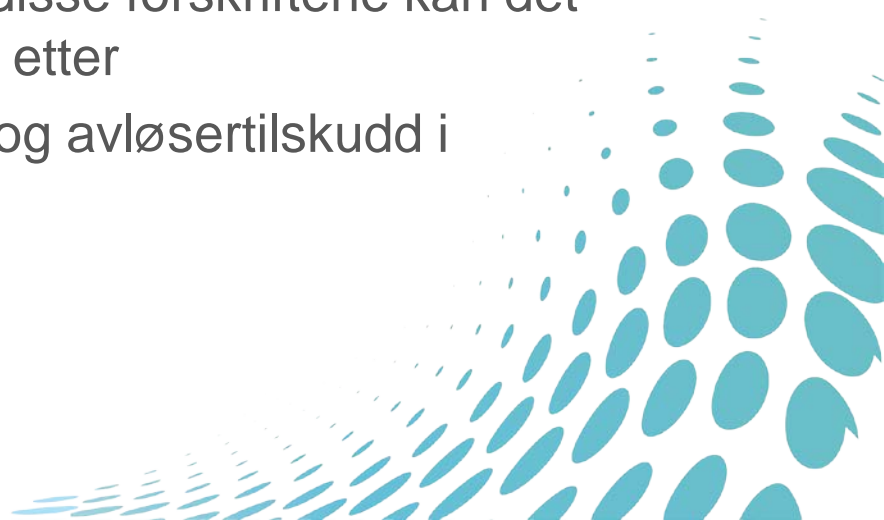
Regelverk

Forskriftene som setter krav til lagring og bruk av husdyrgjødsel og gjødslingsplanlegging er

- forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav (gjødselvareforskriften)
- forskrift om gjødslingsplanlegging (gjødslingsplanleggingsforskriften)

Når gjødslingsplaner er i strid med disse forskriftene kan det medføre trekk i produksjonstilskudd etter

- forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket (PT-forskriften)

Vurdering av om gjødselplan kan godkjennes

- **Gjødslingsplanen omfatter ikke alle skiftene til foretaket og mangler skiftekart.**

Gjødslingsplanen skal omfatte alt jordbruksareal som foretaket disponerer (gjødslingsplanleggingsforskriften § 3. 2).

Areal som ikke skal gjødsles kan tas inn i planen med info. om ikke gjødsling p.g.a. biologiske verdier, økologisk m.v.

Skiftekart skal alltid følge planen.

Vurdering av om gjødselplan kan godkjennes

- **Det er med skifter som ikke er i aktiv drift eller er utmark.**

Utmarksareal kan ikke godkjennes som spredeareal (gjødselvareforskriften § 24).

Manglende **aktiv drift** kan komme i direkte konflikt med krav § 4 i PT-forskrift og feil og feilopplysninger kan medføre trekk i produksjonstilskuddet (§ 4 og § 12).

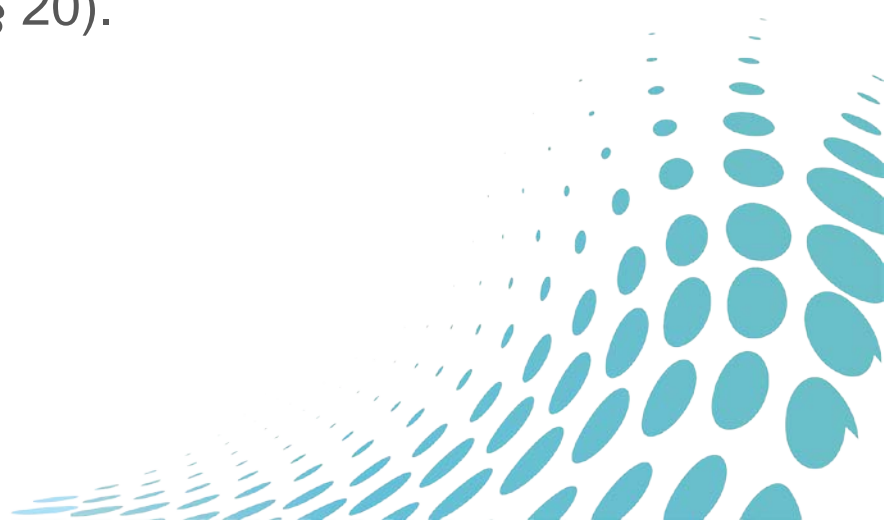

Vurdering av om gjødselplan kan godkjennes

- **Det er ikke samsvar mellom planen og husdyrgjødselmengde på foretaket, og det blir spredd husdyrgjødsel om høsten som ikke står i planen**

All husdyrgjødsel skal inngå i planen (gjødselvereforskriften § 22).

Foretaket skal ha lagringskapasitet til minimum 8 måneders produksjon (gjødselvereforskriften § 20).

Vurdering av om gjødselplan kan godkjennes

- **Foretaket har ikke tilstrekkelig spredeareal eller at det er spredd husdyrgjødsel på spredeareal som ikke er godkjent.**

Gjødselvareforskriften § 24:

- Husdyrgjødsel skal bare spres på godkjent spredeareal.
- Det skal være tilstrekkelig areal for spredning av husdyrgjødsel, minimum 4 dekar fulldyrka jord pr. GDE.
- Kommunen kan etter søknad godkjenne annet spredeareal for eksempel innmarksbeite eller overflatedyrka jord.
- Utmarksareal kan ikke godkjennes som spredeareal.

Vurdering av om gjødselplan kan godkjennes

- **Det er uklart om det er krav til årlig plan, 5-årig plan eller grunnlag for fritak.**

Foretak som disponerer mer enn 5 gjødseldyreenheter skal ha årlig gjødselplan.

Foretak som disponerer mindre enn 5 gjødseldyreenheter kan ha 5-årig gjødselplan, men **dette må være godkjent av kommunen**. Kommunen må da vurdere om foretaket har:

- enkel og/eller ekstensiv driftsform?
- liten variasjon i arealbruk og gjødselbehov fra år til år?

Kommunen kan dispensere fra krav om gjødselplan for foretak som driver svært ekstensivt (gjelder kun foretak som disponerer mindre enn 5 gjødseldyreenheter). Disp. ved drift med **utegangersau kan være aktuelt**.

God informasjon til bonden

Tilråd **NLR-Agder** å be bonden om å gi fullstendige og korrekte opplysninger som grunnlag for utarbeiding av gjødslingsplan:

- alle skifter i aktiv drift.
- antall husdyr, husdyrslag og innefôringstid
- husdyrgjødsel fra andre foretak eller slam som skal brukes
- skiftekart og markslag

Mangelfull gjødslingsplan kan medføre trekk i produksjons- og RMP-tilskuddet. Det er bonden som har ansvaret for rett informasjon.

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Forslag til retningslinjer for opparbeiding av innmarksbeite

- Det kan være gode grunner for å bruke husdyrgjødsel ved opparbeiding av innmarksbeite.
- Kommunen kan etter § 31 gi dispensasjon fra forskriftas del III i særlige tilfeller.
- Fylkesmannen tilrår at det da blir satt
  - krav om plan for opparbeiding av innmarksbeite
  - arbeidsfrist for gjennomføring, f.eks. 3–4 år
- Kommunen skal etter gjennomføring av tiltak vurdere godkjenning av beitet som innmarksbeite etter markslagsinstruksen i AR 5.

Plan for opparbeiding av innmarksbeite

Innholdet kan være:

- kart og areal i dekar som skal opparbeides
- felling og fjerning av tre og kratt
- tiltak for å hindre ny vekst av tre og kratt
- nødvendig drenering
- gjødslingsplan med husdyrgjødsel, kalk osv.
- veier og eller spredeutstyr for husdyrgjødselspredning
- frøsåing for fornying med kulturgras og beitetålende urter

Bruk av avløpslam i jordbruket

- Regelverk: forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav
  - Kommunen skal ha melding senest 2 uker før levering for vurdering av jordbruksfaglege, forurensingsmessige, sikkerhetsmessige, helsemessige og hygienske forhold ved bruken.
  - Kommune skal forelegge meldingen for medisinskfagleg rådgivning for uttalelse.
- Det er utarbeidet forslag til skjema for melding eller søknad til kommunen.

Melding/ søknad til ..... kommune for spredning av avløpsslam på ..... gnr ... bnr .....

Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav av 04.07.2003 setter krav ved bruk av avløpsslam. I skjema er det vist til paragrafene som kommer til anvendelse.

Bruk av avløpsslam skal meldes til kommunen innen 2 uker før foretaket mottar slamprodukter for lagring eller bruk (§ 25). Det oppfordres til at melding blir sendt i god tid før mottak av slam, og det er landbruksforetaket som har ansvar for at søknad blir sendt.

Dersom avløpsslam skal nyttes ved jordarbeidingstiltak på innmarksbeite eller ved nydyrking, er det søknadspliktig og spredning skal ikke gjennomføres før svar er gitt fra kommunen.

Opplysninger om søker og foretaket

Organisasjonsnummer:		Navn på foretaket:		
Landbrukseiendommens hovednummer	Kommnr	Gårdsnr	Bruksnr	Festenr
Søkers navn:				
Adresse:				
E-post:		Mobiltelefon:		

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

- Meldingen gjelder:** Mellomlagring Spredning på fulldyrka jord
 Spredning ved nydyrking og jordarbeidingstiltak på innmarksbeite

Opplysninger om mellomlagring av avløpsslam

Sted:	Gnr:	Bnr:	Jordart/ markslag:	
Beskrivelse av nærområdet (avstand til vassdrag, drikkevann, nabo m.m.) (§ 18)	Se også vedlagte kart.			
Mengde som skal mellomlagres i tonn tørrstoff		Tørrstoffprosent		
Hvor lenge skal avløpsslammet mellomlagres				

Opplysninger om avløpsslammet

Registreringsnr. hos Mattilsynet			
Type slamprodukt			
Miljøkvalitet (§ 10)	Kvalitetsklasse 0:	Kvalitetsklasse I:	Kvalitetsklasse II:

Krav som vil bli etterlevd

§ 25 Spesielle krav ved bruk av produkter med avløpsslam	Paragrafen lyder m.a.: «Produkter som inneholder slam kan ikke spres på areal der det dyrkes grønnsaker, poteter, bær og frukt. Der slam er brukt kan det først dyrkes slike vekster minimum 3 år etter sprededatoen. Slam må ikke spres på eng eller brukes i gartnerier. Etter spredning skal slammet nedmoldes straks og senest innen 18 timer.»
§ 26 Jordkvalitets-kriterier	Paragrafen lyder: «»Jord som blir tilføres produkter som klassifiseres i kvalitetsklasse I og II, jf. § 10 nr. 1, må ikke ha innhold av tungmetaller som overstiger verdien av tabellen nedenfor». (i § 26). Norsk landbruksrådgivning Agder kan gi råd om behov for jordanalyser.
§ 27 Kvalitetsklasser og bruksområde	Paragrafen lyder m.a.: «Kvalitetsklasse I kan nyttes på jordbruksareal med inntil 4 tonn tørrstoff pr. dekar pr. 10 år. Kvalitetsklasse II kan nyttes på jordbruksareal med inntil 2 tonn tørrstoff pr. dekar pr. 10 år.»
Innmarksbeite og nydyrking	Dersom det skal spres avløpsslam på slike areal, skal det <u>søkes</u> kommunen om dispensasjon etter § 31.

Opplysninger om stedet og bruken av avløpsslammet

Gnr:	Bnr:	Jordtype:	Areal (dekar):
Dagens bruk av arealet			
Formål	Jordforbedring og gjødsling.		
Gjødslingsplan (§22)	Bruk av avløpsslam skal inngå i gjødslingsplanen. Gjødslingsplan må kunne vises ved forespørsel. Mangelfull gjødslingsplan kan gi grunnlag for trekk i produksjonstilskuddet.		
Merknader til gjødslingsplanen			
Ansvar	Søker/foretaket er ansvarlig for bruk av rett mengde og at den planlagte mengden blir foreskrevet i gjødslingsplanen. Dokumentasjonen skal være skriftlig og forevises tilsynsmyndighet ved forespørsel.		

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Vedlegg

- Kopi av varedeklarasjon etter Norsk Standard 2890
- Kart hvor avløpsslam skal mellomlagres og/ eller spres.

Sted: _____ Dato: _____ Ansvarlig søker: _____.

Skjema sendes til kommunen i god tid før foretaket mottar avløpsslam.

Kommunens saksbehandling

Vurdering	Ingen merknad	Vedtak (vilkår eller avslag)
Medisinskfaglig		Se eget svardokument
Jordbruksfaglig		Se eget svardokument

Sted: _____ Dato: _____ Saksbehandler: _____.